

Säännöllinen evaluaatiojärjestelmä yksityissektorilla toteutettaviin psykoterapioihin ICD-10:n ja toimintakyvyn määrittämisen perusteella

Elämä on muutosta ja jatkuvuutta. Toisinaan tuntuu siltä, että elämä täällä kotosuomessa on pelkkää muutosta eikä jatkuvuudesta ole tietoaakaan. Jatkuvuutta tulisikin mielestäni pyrkiä etsimään ja löytämään laajemmista perspektiiveistä ja uudenlaisesta ajattelutavasta. Suomi voi säilyttää itsensä maailmankartalla ajattelemalla itsensä maailmankartalle, ajattelemalla ja mieltämällä itsensä osaksi suurempaa kokonaisuutta ja ymmärtämällä että tulevaisuutemme riippuu siitä kuinka järjestämme elämämme kansainvälisten mittapuiden valossa.

Uusi ICD-10 luokitusjärjestelmä — globaalisti validi

Psykiatrian alalla yhteydenpito ja mielenkiinto muualla maailmassa tapahtuvaan kehitykseen on aina ollut aktiivista. Maailman terveysjärjestö WHO on tehnyt mittavan, suorastaan valtavan työn kehittääkseen globaalisti validin diagnoosijärjestelmän, uuden ICD-10 luokitusjärjestelmän mielenter-

veys- ja käyttäytymishäiriöihin (1). Se antaa varsin perusteelliset kliiniset kuvaukset yhdessä diagnostisen ohjeiston kanssa. Lisäksi se on tuottanut diagnostiset kriteerit tutkimusta varten (2). Merkittävää ja ainutkertaista tässä uudessa ICD-10 järjestelmässä on sen todellinen laajuus. Sen laatimisessa on otettu huomioon eri pääkoulukuntien näkemykset integroituina ja se kykenee sisällyttämään kansiansa väliin koko pyöreän pallomme moninaisten kulttuurivariaatioiden tuomat erot ihmisten käyttäytymisessä ja silti säilyttämään ja käsittelemään psyykkisiä sairauksia ja häiriöitä osana lääketiedettä.

ICD-10 järjestelmän käyttöönotto Suomessa antaa meille kokonaan uudenlaisia perspektiivejä heijastella suomalaista sairastavuutta ja hoitoa sekä hoidon tuloksia muualla maailmassa tapahtuvaan toimintaan.

Psykiatrisessa sairastavuudessa merkittävää diagnoosin asettamisen lisäksi on toimintakyvyn arviointi. Viimeaikaiset tutkimustulokset (3) kertovat, että vaikka

säännöllisellä hoidolla ei välttämättä voida vaikuttaa sairauden olemassaoloon, voidaan silti suuresti vaikuttaa ihmisen kykyyn selviytyä sairautensa kanssa. Tällaiseen toimintakyvyn määrittämiseen yhteisesti sovittujen mittareiden avulla tulisi Suomessa päästä, yhdessä ICD-10 diagnoosijärjestelmään siirtymisen kanssa mahdollisimman nopeasti.

Evaluaatiojärjestelmän avulla hoidon tuloksellisuuden arviointiin

Ainoastaan systemaattisista mittareista sopimalla ja systemaattisen, säännöllisen evaluaatiojärjestelmän kehittämisellä voimme saada todellisen ja tarkan käsityksen siitä, mitä psykiatrisessa sairastavuudessa tapahtuu psykoterapian seurauksena.

Perinteisesti psykiatrisen hoidon vaikeutena on ollut sen hitaus ja vaivalloisuus. Viime vuosina on käyty paljon keskustelua — valitettavasti kuitenkin enemmän ammattikunnan ulko- kuin sisäpuo-

lolla — esimerkiksi lyhytterapioiden lisääntyvästä merkityksestä osana psykiatrista hoitoa. Tämä on vaikea ja monimutkainen kysymys, sillä pysyvien muutosten saavuttaminen on aina ollut cräs psykiatrisen hoidon perustavoitteista. Näen henkilökohtaisesti, että pysyvien hoitotulosten nopeampi saavuttaminen on vakava haaste psykiatrialle tieteenä. Sen kehittäminen merkitsee paitsi tieteen itsensä ponnisteluja tarkempaan käsitykseen ihmismielestä, myös kliinistä työtä tekevien henkilöiden korkeaa ammattitaitoa ja koulutautumista. Eettisesti olemme velvollisia pyrkimykseen vapauttaa potilaamme kärsimyksistään mahdollisimman nopeasti ja mahdollisimman pysyvästi.

Evaluatiojärjestelmän ja ICD-10:n avulla kansainväliseen vertailukelpoisuuteen

Suomalainen terveydenhuolto on vaikean haasteen edessä. Tavoitteenamme on säilyttää sekä isänmaa että sen korkeatasoinen terveydenhuolto: tehdä työmme puolta paremmin, puolta nopeammin, puolta tehokkaammin ja puolta järkipäisemmin. Tämä edellyttää uudenlaista yhteistyötä sekä valtakunnallisella että kansainvälisellä tasolla.

Henkilökohtaisesti näen seuraavana kehitysaskeleena yhtenäisen, koko maata kattavan evaluatiojärjestelmän kehittämisen. Tämän järjestelmän tulisi perustua yhteisesti sovituille kriteereille, ICD-10 diagnoosijärjestelmään ja toimintakyvyn arviointiin. Tämän evaluatiojärjestelmän perusteella tulisi määritellä kunkin kyseessä olevan psykoterapeuttisen hoidon tuloksellisuuden ja kustannusten vastaavuus. Evaluatiojärjestelmä antaa meille tulevaisuudessa mahdollisuudet kansainväliseen vertailuun ja avaa portit kansainväliselle keskustelulle terveydenhuoltojärjestelmämme kustannuksista ja tehokkuudesta psykiatrian alalla kun maamme infrastruktuuria arvioidaan suomalaisen kilpailukyvyn perspektiivistä kansainvälisillä markkinoilla.

Kirjallisuutta

1. The ICD-10 classification of mental and behavioural disorders: clinical descriptions and diagnostic guidelines, World Health Organization 1992.
2. The ICD-10 classification on mental and behavioural disorders: diagnostic criteria for research, World Health Organization 1993.
3. Hunkanen T. Need for Care and Support in Schizophrenia, Vammalan Kirjapaino 1995.

*Anja Mathur
yksityispsykiatri
Tampere*